

Věcný podklad k návrhu novelizace zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů
20. dubna 2008

ÚČEL, ZPŮSOB VÝPLATY, KONTROLA VYUŽITÍ A VÝŠE PŘÍSPĚVKU NA PÉČI

Zásada 1:

Doplňuje se, respektive mění, vymezení účelu příspěvku na péči. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné osoby za účelem úhrady za péči poskytovanou registrovanými poskytovateli sociálních služeb, se kterými má osoba uzavřenu smlouvu a za účelem zajištění potřebné pomoci, kterou osobě poskytují osoby blízké nebo jiné fyzické osoby, které jsou označeny podle § 21 odst. 2 písm. c).

Zásada 2:

Rozšiřuje se obsah a rozsah kontrolní činnosti, kterou provádí obecní úřad obce s rozšířenou působností podle § 29 o kontrolu, zda byl příspěvek využit jako úhrada za péči poskytovanou registrovaným poskytovatelem sociální služby, se kterým má oprávněná osoba uzavřenu smlouvu, nebo zda byl příspěvek využit k pokrytí nezbytných nákladů zajištění potřebné pomoci, kterou osobě poskytují osoby blízké nebo jiné fyzické osoby, které jsou označeny podle § 21 odst. 2 písm. c).

Obecní úřad obce s rozšířenou působností kontroluje, zda rozsah a obsah poskytované péče registrovaným poskytovatelem sociální služby odpovídá stanovenému stupni závislosti, zda jsou smlouvy o poskytování služeb sociální péče naplňovány a za poskytnutou péči je hrazena odpovídající úhrada ze strany oprávněných osob; a zda pomoc, kterou osobě poskytují osoby blízké nebo jiné fyzické osoby, které jsou označeny podle § 21 odst. 2 písm. c) odpovídá stanovenému stupni závislosti.

Tato kompetence se vztahuje na všechny stupně příspěvku na péči.

Zásada 3:

Osobám staším 18 let, které ke dni účinnosti zákona pobírají příspěvek na péči ve stupni I. a osobám starším 18 let, kterým vznikne nárok na příspěvek na péči ve stupni I. ode dne účinnosti zákona přináleží příspěvek na péči ve výši 800,- Kč.

Zásada 4:

Doloží-li oprávněná osoba starší 18 let, že je jí poskytována služba sociální péče, za kterou hradí úhradu, zvyšuje se výše příspěvku na 2 000,- Kč. Částku, která činí rozdíl mezi zvýšenou a základní výší příspěvku na péči, je oprávněná osoba povinna použít výhradně jako úhradu za poskytovanou péči. Není-li tato částka použita jako úhrada nebo záloha na úhradu, jde o přeplatek.

Tato skutečnost musí být doložena ve smyslu § 21 zákona.

Doplňuje se rozsah oznamovaných skutečností dle § 21 o údaj o obvyklé výši úhrady za kalendářní měsíc.

Zásada 5:

Oprávněným osobám, které ke dni účinnosti tohoto zákona, pobíraly příspěvek na péči ve stupni I., je příspěvek na péči vyplácen podle údajů, které jsou uvedeny v IS OK Služby podle § 21.

Zásada 6:

V případě, že oprávněná osoba vyjádří souhlas se zasíláním příspěvku na péči nebo jeho předem stanovené části poskytovateli sociálních služeb, s nímž má uzavřenu smlouvu, je poskytovatel služby sociální péče povinen poskytnout správnímu orgánu číslo účtu, na který je příspěvek na péči správním orgánem zasílán bezhotovostním převodem.

Zásada 7:

Zavádí se možnost věcné výplaty příspěvku na péči.

Věcnou formou výplaty příspěvku se rozumí přiznání hodnoty příspěvku ve formě nepeněžního nosiče, který může oprávněná osoba použít jako úhradu za poskytnutou službu sociální péče u registrovaných poskytovatelů sociálních služeb, se kterými má osoba uzavřenu smlouvu.

Věcnou formu výplaty příspěvku použije správní orgán v případě, že na základě ověřených poznatků, dojde ke zjištění, že existují okolnosti, které znemožňují použití příspěvku na péči jako úhrady za poskytnuté služby sociální péče nebo k zajištění nezbytných nákladů spojených s péčí v případě neformálního zajištění péče.

Věcnou výplatu použije správní orgán také na základě žádosti oprávněné osoby.

Věcnou formu výplaty příspěvku lze použít i v souběhu s ustanovením zvláštního příjemce příspěvku na péči.

Zásada 8:

Stanovuje se forma věcné výplaty dávky. Věcnou formou se rozumí takový způsob, který garantuje oprávněné osobě možnost využít hodnoty příspěvku na zákonem stanovený účel, tj. zajištění péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Věcná forma výplaty příspěvku musí garantovat, že hodnota příspěvku bude využita výhradně oprávněnou osobou nebo zvláštním příjemcem. Forma věcné výplaty příspěvku musí obsahovat ochranné prvky, které zamezí jeho zneužití. Nosiče věcné výplaty příspěvku stanovuje ministerstvo. Bližší podmínky způsobu věcné výplaty příspěvku a náležitosti nosiče věcné výplaty stanoví prováděcí právní předpis.

Zásada 9:

Stanovuje se platnost nosiče věcné výplaty příspěvku na 6 měsíců ode dne výplaty. Po uplynutí této doby platnost nosiče věcné výplaty zaniká bez náhrady.

Věcná výplata příspěvku, která pozbyla platnosti, nebo došlo ke ztrátě či znehodnocení nosiče věcné výplaty, může být platnost věcné výplaty obnovena, a to na základě žádosti oprávněné osoby, jejího zástupce nebo zvláštního příjemce. Žádost může být uplatněna nejpozději do 1 roku ode dne výplaty. Rozhodnutí o obnovení platnosti provede ve správním řízení (zjednodušeném?) místně příslušný správní orgán, který rozhodl o výplatě příspěvku. Správní orgán zhodnotí okolnosti, za nichž došlo ke ztrátě či znehodnocení nosiče a zhodnotí, zda věcná výplata měla být použita jako úhrada za smluvně sjednané služby sociální péče nebo k zajištění péče jiným vhodným způsobem, který odpovídá údajům uvedeným v IS OK Služby.

Zásada 10:

Věcně vyplacený příspěvek lze použít jako úhradu za poskytnuté služby sociální péče u registrovaných poskytovatelů sociálních služeb. Registrovaný poskytovatel sociálních služeb je povinen přijmout věcně vyplacený příspěvek jako úhradu za poskytnutou službu sociální péče. Registrovanému poskytovateli sociálních služeb jsou hodnoty věcně vyplaceného příspěvku, který byl použit jako úhrada za poskytnuté služby sociální péče, proplaceny prostřednictvím správního orgánu, který příspěvek věcně vyplatil. Bližší podmínky proplacení stanoví prováděcí právní

předpis, tj. především lhůty pro uplatnění proplacení, lhůty k realizaci proplacení a způsob zaslání prostředků (např. povinnost uvést bankovní účet). Příslušný správní orgán může pozastavit proplacení věcné výplaty příspěvku, který byl předložen poskytovatelem služby sociální péče v případě, že se neshoduje údaj na nosiči s údaji, které uvedla oprávněná osoba podle §21 předmětného zákona.

Zásada 11:

Věcně vyplacený příspěvek lze použít k zajištění péče jiným vhodným způsobem, tj. k pokrytí nákladů vzniklých fyzickým osobám, které jsou uvedeny jako pečující v IS OK Služby. Fyzické osobě, která zajišťuje péči, jsou hodnoty věcně vyplaceného příspěvku, který byl použit k pokrytí nákladů vzniklých v souvislosti se zajištěním péče, proplaceny prostřednictvím správního orgánu, který příspěvek věcně vyplatil. Bližší podmínky proplacení stanoví prováděcí právní předpis, tj. především výčet neuznatelných nákladů, lhůty pro uplatnění proplacení, lhůty k realizaci proplacení a způsob zaslání prostředků. Příslušný správní orgán může pozastavit proplacení věcné výplaty příspěvku, který byl předložen fyzickou osobou v případě, že se neshoduje údaj na nosiči s údaji, které uvedla oprávněná osoba podle §21 předmětného zákona.

Zásada 12:

Zvyšuje se výše příspěvku na péči ve IV. stupni na 12 000,- Kč.

Dospělí

PnP	Hodnota		Současný stav		Fyz os 30%	Doložená smlouva 70%	Celkem/měs.
	Fyz. os.	Doložená smlouva	počet PnP	Celkem/měs			
I	800	2 000	109 000	218 000 000	26 160 000	152 600 000	178 760 000
II	4 000	4 000	87 000	348 000 000			348 000 000
III	8 000	8 000	31 000	248 000 000			248 000 000
IV	11 000	11 000	20 000	220 000 000	Zvýšení na 12 tis. Kč		240 000 000
Celkem			247 000	1 034 000 000			1 014 760 000

OBLAST PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A PROVÁZANOST SE SYSTÉMY FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB Z VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ

Zásada 1:

Doplňují se povinnosti a kompetence obcí. Obcím se ukládá povinnost spolupracovat s krajem při přípravě a realizaci krajské strategie sociálních služeb. Obec podává kraji informace o potřebách osob na svém území, možnostech uspokojování těchto potřeb prostřednictvím sociálních služeb a dostupných zdrojích k uspokojení potřeb prostřednictvím sociálních služeb.

Zásada 2:

Doplňují se povinnosti a kompetence krajů. Krajům se ukládá povinnost poskytovat informace obcím o prioritách identifikovaných v procesu plánování a ve spolupráci s nimi zpracovávat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, přičemž kraje přihlíží k potřebám identifikovaným obcemi.

Krajům ukládá povinnost poskytovat obcím návrhy plánů k připomínkám a projednávat s nimi jejich konečnou podobu.

Krajům ukládá povinnost vyhodnocovat plnění plánů rozvoje sociálních služeb za účasti zástupců poskytovatelů sociálních služeb, zástupců osob, kterým jsou sociální služby poskytovány a zástupců obcí.

Krajům se ukládá povinnost schvalovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb zastupitelstvem kraje.

Proces zpracování střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb je zachován ve smyslu stávající právní úpravy.

Zásada 3:

Vymezuje se obsah, rozsah a forma střednědobých strategických plánů krajů popřípadě obcí. Plány obsahují: popis způsobu zpracování plánu; popis současného stavu a analýzu existujících zdrojů a potřeb uživatelů v poskytování sociálních služeb v území, včetně ekonomického vyhodnocení; strategie a postupy zajišťování a rozvoje služeb v území; způsob financování systému sociálních služeb v území; sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze v plánu provést změny; povinnosti a odpovědnosti zúčastněných subjektů za realizaci plánu a jeho dílčích částí.

Bližší podmínky stanoví prováděcí právní předpis.

Zásada 4:

Ministerstvo (vláda) stanovuje v prováděcím právním předpisu ukazatele, podle kterých se určuje kapacita (základní jednotka služby, tj. např. 1 lůžko/den), rozsah (způsob stanovení počtu základních jednotek daném období) a hospodárnost (způsob stanovení nákladů ve vztahu k obsahu a rozsahu služby) jednotlivých druhů sociálních služeb.

Poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni vykazovat požadované údaje v předepsané struktuře a poskytovat je obcím, krajům a ministerstvu. Prováděcí předpis stanoví termíny, rozsah a způsob předložení požadovaných údajů.

Prováděcí právní předpis stanoví základní výměru dotace na ukazatel kapacity služby.

Prováděcí právní předpis na základě jednotných ukazatelů, které kraje sumarizují ve střednědobých plánech a podílu kraje na objemech údajů uvedených v § 101a, odst. 5) stanoví způsob určení maximální výše dotace kraji, tj. algoritmus, do nějž jsou následně dosazeny proměnné dané zákonem o státním rozpočtu, včetně rozpočtového výhledu. Tyto ukazatele jsou stanoveny pro účely porovnání sociálních služeb tak, aby byl zachován jednotný přístup především v systému poskytování prostředků z veřejných rozpočtů.

Zásada 5:

Ministerstvo poskytuje dotaci kraji ve struktuře, kterou je kraj povinen dodržet. Rozhodnutí o poskytnutí dotace obsahuje vždy následující vymezení účelu dotace:

- Kraj je povinen poskytnout každému registrovanému poskytovateli sociálních služeb, který splňuje podmínky efektivity, účelnosti a hospodárnosti základní výměru dotace.

Zásada 6:

Kraj je povinen při stanovení výše dotace jednotlivým poskytovatelům sociálních služeb dodržovat zásady efektivity, účelnosti a hospodárnosti.

Efektivitou se rozumí poskytování sociálních služeb tak, aby odpovídalo zjištěným potřebám v procesu plánování sociálních služeb, tj. dotaci (či poskytnutí veřejných prostředků jinou zákonnou formou) lze poskytnout těm poskytovatelům, kteří

poskytují odpovídající druh služby v místě a čase, kde je identifikována potřeba služby.

Účelností se rozumí poskytování sociálních služeb na základě oprávnění k poskytování sociální služby, tj. dotaci (či poskytnutí veřejných prostředků jinou zákonnou formou) lze poskytnout pouze registrovanému poskytovateli sociálních služeb, a to na druhy služeb, které odpovídají zjištěným potřebám v procesu plánování sociálních služeb.

Hospodárností se rozumí poskytování sociálních služeb tak, že ekonomické náklady k zajištění služeb odpovídají ukazatelům stanoveným v prováděcím právním předpise a okolnostem odpovídajícím místu a metodě zajištění služby, tj. dotaci (či poskytnutí veřejných prostředků jinou zákonnou formou) lze poskytnout pouze poskytovateli sociálních služeb, který objektivně doloží hospodárnost vynakládaných prostředků dle stanovených ukazatelů a případně dostatečně zdůvodní odchylky od stanovených ukazatelů.

Zásada 7:

Ministerstvo kontroluje ve smyslu zákona o finanční kontrole mimo jiných povinností příjemců dotace (krajů) uvedených v rozhodnutí o poskytnutí dotace v režimu zákona o finanční kontrole postup krajů při stanovení výše dotace (či jiného zákonného způsobu poskytnutí veřejných prostředků) poskytovatelům sociálních služeb, způsob čerpání dotace a její vyúčtování. Při hodnocení zásad efektivity, účelnosti a hospodárnosti se ministerstvo opírá o Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb příslušného kraje.

Zásada 8:

Kraj kontroluje ve smyslu zákona o finanční kontrole mimo jiných povinností příjemců dotace (či poskytnutých veřejných prostředků jinou zákonnou formou), poskytovatelů sociálních služeb, zda ukazatele, které poskytovatel sociálních služeb vykázal, odpovídají skutečnosti.